

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25—
celoletno: Din. 100—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 13. oktobra 1926.

Št. 41.

Kmetje v hudi stiski.

Ko se je šlo za plebiscit, so Nemci največ slovenskih glasov dobili stem, da so vpili, da bodo kmetje v Jugoslaviji propadli, ker svojih pridelkov nikamor ne bodo mogli prodajati, medtem ko bodo v Avstriji vse doma lahko prodali, ker je malo kmetov, a veliko mest in tovarn. Res tudi tam kmetje nimajo na rožcah postlano, četudi je kmetijska država, a da se bo v Avstriji kmetom tako slabo godilo, tega si pač sanjati nismo mogli. Ko se je ozdravljanje Avstrije začelo, so se sicer čuli posamezni glasovi, da se bo ozdravljenje posrečilo, a da bo ozdravljeni zraven umrli. Naložila so se ogromna bremena na vse stanovce: drugi stanovi, tovarnarji, trgovci, obrtniki so zvalili ta bremena na kupovalce svojih izdelkov, edino kmet svojih bremen nikamor ni mogel zvaliti in tako je prišlo, da se kmet bliža popolnemu obubožanju.

Od česa živimo?

Nad polovico je v Avstriji mestnega in delavskega ljudstva; vsak bo mislil, v Avstriji se mora izplačati pridelovanje žita, ker brez kruha le nihče ne more biti, a vsi vidimo in bridko čutimo, da je pridelovanje žita velika zguba, ker od vseh strani prihaja žito k nam, a svojega ne moremo prodati niti za lastno ceno.

Ogromne množine mesa pojedô naša mesta, drago je meso, a naši kmetje ponujajo in ponujajo po sramotni ceni svojo živino, pa ni kupca, mesarji se založijo od drugod. Konjereja je še nedavno nekaj nesla, a danes, polni trgi, lepa žrebeta, lepi konji, toda brez cene, eno dobro tele je že toliko vredno kakor eno žrebe.

Ponekod so še prej nekaj skupili za sadje, a sedaj moraš skoro podariti, če se hočeš znebiti, ker se niti vožnja na trg ne izplača.

Kako kupujemo?

Na drugi strani pa so cene za potrebščine, ki jih mora kmet kupiti, primeroma k cenam svojih pridelkov silno visoke: obleka, železo, usnje itd. tako da mora dandanes dva- ali trikrat več svojih pridelkov prodati kakor svojčas, da vzdrži gospodarsko orodje in obleče svoje ljudi. Tudi plače poslov so v primeri s cenami kmetijskih pridelkov mnogo previsoke, četudi še kljub temu zaostajajo za plačami drugih delavcev. Zraven pa še vidimo, kako posebno mlajši posli nimajo nobenih skrbi do dela; pa kmet jih mora zavarovati za slučaj bolezni, in če zbolijo, velikokrat še sam oskrbeti, ker se posli branijo zdravil in zdravljenja na račun bolniške blagajne.

Kaj kmetom še pije kri?

Vse to sili naše kmete, da omejujejo število poslov najbolj ko morejo, zato pa kupujejo stroje in motorje, da s pomočjo teh za silo vzdržijo svoja gospodarstva. Mnogo več ljudi bi moglo živeti na kmetih, če bi bilo več volje do dela in če bi jih kmet mogel plačati; tako pa se množi armada brezposelnih, ki jih navsezadnje mora spet le kmet vzdrževati s svojimi davki, posrednimi in neposrednimi.

Kako tudi razne socialne ustanove kmetom ubijajo veselje do gospodarstva in do držanja poslov, navajam en sam slučaj: Neki kmet v Podjuni ukaže 14letnemu dekletu, da mora goniti konje v vitelju. Dekle prelenu, da bi za konji hodilo, stopi na vitelj, v četrt uri je nesreča, dekle dobi nogo v kolo. Kmet ji oskrbi privatno postrežbo in zdravnika vsak dan in konec nesreče: zavarovalnica zoper nezgode tirja od kmeta nič manj kot 35 milijonov odškodnine, da bi dekle, ki že spet hodi, vleklo nesrečno rento. Take razmere silijo kmeta, da odslovi zadnjega posla, pa naj gospodarstvo razpada kakor hoče.

Kmetje tedaj iz gospodarstva nimajo skoro nič dohodkov, stroški za vzdržanje gospodarstva so pa ogromni, delavnih moči vedno manj... vse to je kmete gnalo v gozd in pela je sekira. En čas je še šlo. Potem so pa ljudje, ki po mestih žive, začeli vpiti čez Italijane, naše najboljše in najbližnje kupce lesa, bojkotirati italijansko blago in Italijani so odgovorili z bojkotiranjem našega lesa; k nesreči je padla še lira in kmetje nikamor ne morejo z lesom. Italija pa sedaj kupuje les v Jugoslaviji, kakor poročajo „Freie Stimmen“ od 1. X. t. l.

Na ulico?

Na drugi strani pa pritiskajo ogromni davki, ki jih kmet ne zmore več, ker nima dohodkov. Kar so posojilnice imele denarja, so ga kmetom izposodile, sedaj je tudi posojil konec. Kaj sedaj? Bauernbund pravi: Kmete v Celovec na ulico! Kaj pa mi pravimo? Nam se zdi, če mežnar šele po toči zvoni, da je prepozno. Davke so poslanci sklenili, denar se je že izdal, mora seve tudi pokriti se, kmetje bodo morali plačati, ali gredo na ulico kričati ali ne. Pa še nekaj se nam zdi, ali namreč niso poslanci že pred enim letom videli, da bodo kmetje obnemogli, če jim ne znižajo davkov ali pa zvišajo dohodke tako, da bodo davke mogli plačevati?

Za državne davke: za dohodninski davek (Einkommensteuer), za blagovno prometni (Warenumsatzsteuer) in posredne davke so glasovali na Dunaju vsi poslanci razun soc. demokratov, tudi za vse tiste postavke, ki dovoljujejo, da se žito in živina čez mero uvažajo k nam iz tujih držav, da potem domače žito in domača živina nimajo cene. Za deželne davke: to je zemljiški davek in hišni davek so glasovali v Celovcu vsi poslanci razun naših dveh, torej tudi Bauernbund, oziroma zdaj

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zlatokop.

Pol ure južno od Mostiča, kjer pridere Krka iz ozke doline in se obrne proti jugozahodu, se razprostira trikotna ravnina — Malšentvidsko polje, od katerega se na vzhodni strani v ostrem kotu odcepi slikovita Trušenjska dolina, skozi katero se je vila v davni dobi Krka; samotna, idilična dolina, obdana od strmih obronkov, zaraščenih z smrekovimi gozdi. Kot stolp visoko, strmo in razjedeno skalovje sega kot morski rtič v ravnino, odkoder se v sivem pečovju odbija odmev valov deroče Krke, da se sliši včasih kot da bi šumelo nešteto rojev čebel, včasih kot šumenje viharja ali kakor bolesten jok in vzdihli trpečih.

Včasih zaidem tja na izprehod in opazujem ta naravni pojav. Kraj je samotni in divji; zdi se, da bodo razjedene, gole skale vsak trenutek padle na mimo gredečega, pokrajina ima popolnoma planinski značaj, a v kontrast se takoj zraven razprostirajo žitna polja.

Mimogrede stopim pogledat še k — zlatokopu Rupiju, ki na hribčku za vasjo, obraščeni z redkimi borovci, koplje zlato rudo. Čudak je ta zlatokop; mož. star že nad sedemdeset let in že nad trideset let išče zlato rudo.

Prej je dolga desetletja kopal na nekem drugem kraju, in izkopal v zemljo globok rov, a lansko leto mu je posestnik dotičnega zemljišča prepovedal nadaljnjo kopanje, ker iz rova navožen gramoz in kamenje dela škodo gozdnim nasadom. In zato je začel kopati na novem kraju. Ljudje ga pustijo pri miru, ker si ne da nič dopovedati in je trdo uverjen, da najde zlato rudo. Kdor mu oporeka in dokazuje, da je vse delo brezuspešno, z dotičnim sploh govoriti ne mara.

Radovednost torej me večkrat žene, da mino grede stopim pogledat v njegov rov. Najbolj zanimiv je tedaj, če se prikradem popolnoma tiho, da sploh ne ve, da ga nemoteno opazujem pri njegovem počenjanju.

Rupi koplje večinoma vsak dan po par ur, včasih pa tudi cel dan. V silovitem mrazu lanske zime je sivobradati, koščeni mož, prepasan z širokim jermenom in kosmato kučmo na glavi čepel v ozkem, približno 2 metra globokem rovu, izdolbenim v trdo skalovje in z cepinom v roki lomil trdi kremen.

Pri delu mu je pomagala žena Mojca, oblečena v staro vojaško bluzo, v luknjičastem krilu in ogromnimi cokljami na nogah. Ko je Rupij nalomil kupiček, sta preiskovala vsak kamen posebej, če bi ne bila notri kje zlata žila. Molče sta skrbno obračala vsak kamenček v od mraza premrlih rokah in ga počasi polagala na stran. Ko sta vse preiskala, je

Rupij zopet začel z krampom lomiti kamenje in Mojca je z lopato nalomljeni grušč spravljalna stran, da ga z samokolnico izvozi iz rova. Vse delo sta opravljal molče in med delom sploh ne govorita. Tako sem ju pri njihovem brezmiselnem delu opazoval, ne da bi vedela, po cel četrt ure.

Zopet stojim ob rovu in gledam, kako se stara človeka brez potrebe mučita.

Prisiljeno zakašljam. Dva para motnih oči se začudeno obrne v me.

„Ali ste že našli zlato rudo?“

„Še ne, a upam, da kmalu pridem do nje. Tu je gotovo zlata žila, je že kamenje tako. Sem tudi že slišal zvoniti tu v zemlji, zadnjič je tako zvonilo kot z velikim zvonom. In tudi cvergleje, ki čuvajo zlato v zemlji, sem videl. Tu mimo mene je stekel, čisto majhen je bil, v rudeči kapi. Tudi Mojca ga je videla.“

„Ja, mimo mene je zletel in kar izginil je pod zemljo.“

„A—a—a,“ se začudim.

In človek živi v fiksnih ideji in dela naporno, popolnoma brezuspešno že petintrideset let! Ali naj ga skušam odvrčati od njegove manije? Saj bi me ne poslušal, so ga že drugi poizkušali z lepim in tudi z zasmehovanjem, a zastonj.

Kazal mi je neko listino rudoslednega urada, kjer sem bral, da sestoji v preiskavo po-

noče več biti Bauernbund, ampak samo Landbund.

Nočemo tajiti, da so se vsi ti davki sklenili iz tega namena, da se država ozdravi in da država in dežela vzdržita svoje gospodarstvo, a namesto da bi se že takrat, ko so se bremena naložila, že našlo sredstva, da bo kmet naložena bremena mogel tudi nositi, se je to opustilo, in sedaj ko vidijo tisti poslanci svoj pogrešek, pa ga hočejo skriti pred volilci s tem, da kmete ženejo na ulico. Če so tisti poslanci, ki so davke itd. sklenili, za kaj, bodo že brez kmetov na ulici tudi nekaj mogli ukreniti, da se kmetom pomaga, vsaj imajo vso vladno moč v rokah, predsednik celega avstrijskega Bauernbunda je pri nas celo deželni glavar. Ali nič ne zagovarja kmečkih teženj? Če pa poslanci, ki so z vlado, ne morejo kmetom pomagati, potem pa naj ne hodijo pred volilce in naj jim ne pravijo, kako skrbijo za kmeta, ker kmet dandanes ni več tako zabiti, da bi takega igranja z njim ne pregledal. Pa s časom se bodo ja odprle kmetu oči, da bo spoznal prave prijatelje. Veliko boljše bi bilo, če bi vladni poslanci kmetom povedali resnico, da so jim preveč naložili, da pa hočejo sedaj vse storiti, da popravijo, če se dá kaj popraviti, če pa nič, pa da jim tudi to povejo. Tako je naredila nemška kršč. soc. kmetska zveza, ki je 25. sept. v Solnogradu pregledala, odkod vso kmetsko gorje in sklenila pota, po katerih naj se kmetom stanje zboljša, a na ulico pa noče gnati svojih kmetov, ker bi to itak nič ne pomagalo, Edini, ki bodo prihoda kmetov veseli, bodo železnice in celovški gostilničarji, kmet bo pa za toliko ubožnejši, kolikor bo porabil.

Po šestih letih.

Dne 28. sept. 1920. je sklenil začasni deželni zbor:

„Začasni deželni zbor hoče varovati slovenskim rojakom njih jezikovni in narodnostni značaj, hoče skrbeti za njih duševni in gospodarski razvoj enako kakor za sodeželane nemške narodnosti. Koroškimi Slovencem je torej v okviru dosedanje koroške domovine zajamčen njih narodni obstoj ter gospodarski in kulturni razvoj.“

Ali smemo po šesti obletnici vprašati, kako je deželni zbor držal svojo obljubo?

Kaj je storil, da nam varuje jezikovni in narodnostni značaj? Nič. Nikjer ne sme biti sledu, da tu bivamo Slovenci. Napisal nemški; če kdo napravi dvojezične, ima vsak dan obisk žandarja; pri sodnji nas zastopajo tolmači, tako da rajši vsak lomi nemščino, kakor ve in zna. Slovenske vloge na sodišča moramo dati po notarjih predstavljati in potrjevati, celo cerkev se je gonji v varstvo našega jezikovnega in narodnostnega značaja uklenila in duhovniki nam niti enega ubogega krstnega lista ne smejo napraviti v slovenskem jeziku.

slano kamenje iz kremena, kateremu je prirešano 0,002 svinčene in bakrene rude.

„Kaj boste pa začeli, ko boste nekoč tako bogati?“

„Rad bi na stara leta brez skrbi živel in tudi za zvone bi nekaj dal.“

„Pa vam Mojca vedno pomaga?“

„Vedno, kadar ima čas. Malo skuha, koze nakrmi in izpravi pri dobrih ljudeh, da imava kaj jesti. Ko to opravi, pa pride meni pomagat.“

Pustil sem ga v njegovem domnevanju in praznem upanju. Zakaj bi mu jemal veselje in up, akoravno prazen? Kolikokrat se mi v življenju varamo od praznih upov, želje ostanejo neizpolnjene in razočaranje nas napravi malodušne. Občudoval sem le vztrajnost pri njegovem mukepolnem delu. In to že pet in trideset let!

Rad bi še kaj več izvlekel iz njega a mož je redkobeseden, nezaupljiv in ne vidi rad, da ga kdo moti pri delu. In jaz si mislim, kako hrepenijo ljudje po bogastvu, koliko moči zastoj brez potrebe zanj žrtvujejo. Kaj bi se pahal tako za tem posvetnim, minljivim mamonom, ki vzame človeku zdrav razum in ga napravi posebneža?

Kaj je storil za naš duševni razvoj? Ubo-ga naša šola, kako si se v šestih letih zboljšala! Pa kako te Slovenci črnimo pred svetom, ko si vendar edina na svetu, ki otrokom utepeš v enem letu v glavo: osem abc, štiri slovenske in štiri nemške, edina, ki jih v enem letu naučiš nemško računati itd., da tako srečno dosežeš, da je v slovenskem delu največ analfabetov in največ ljudi, ki po šoli ne pišejo in ne berejo nič: ja, ja Slovenec naj ostane butelj, sicer Nemcem čez glavo zraste. Par učiteljev je nam ostalo, ki bi nam vsaj pravični bili, en sam je nastavljen in sicer preobrača protestante gor nekje za Špitalom. Ali je še nekaj? Menda nič.

Kaj je storil za naš gospodarski razvoj? Ali nam vzdržuje kake gospodarske ali gospodinske šole? Pa vsaj jih naša v ljudski šoli otopela mladina niti rabiti ne more in noče, ker se je že ljudske šole najedla. Gospodarski pouk po dež. kulturnem svetu je pa naravnost krasen, če se slovenski govori, se en del kmetov jezi, da se slovensčina tako mrcvari, drugi del pa zabava, da je večji héc. Dobili smo kmetijske nadaljevalne šole, pa kmetijstvo poučujejo učitelji, ki o kmetijstvu nimajo ne duha ne sluha. En sam duh imajo, to je vsenemški, ta varuje naš narodnostni značaj. Pa eno postavo zoper predenico smo dobili, ker je je v Podjuni toliko, sicer pa se naš gospodarski razvoj razvija po rakovo: bobnu nasproti.

Tako nekako izgleda skrb našega deželnega zbora za nas. Pa smo mislili, da bomo mi nekaki „Versuchskaninchen“ za reševanje vseh tistih manjšinskih vprašanj, ki jih Nemci žele svojim nemškim manjšinam. Kako se motimo, ko pozabimo, da imajo dve meri, eno za svoje, ta nikoli dovolj velika, eno pa za druge, ta je pa vedno prevelika.

Po vsem mislimo, da na Koroškem ni ljudi, ki bi bili zmožni manjšinsko vprašanje resno reševati, če drugi krogi ne pritisnejo, bomo imeli to, kar bomo sami vzdržali proti volji naših Nemcev.

POLITIČNI PREGLED

Štajerski deželni glavar. Kakor smo že poročali, je odstopil štajerski deželni glavar dekan Prisching. Za njegovo mesto se bije sedaj hud političen boj. Ta teden se bo odločilo, ali bo zmagala kandidatura dr. Rintelena, ki ga predlagajo krščanski socialci ali ne. Dr. Rintelen je bil deželni glavar že pred nekaj meseci, ko so ga poklicali na Dunaj, kjer je prevzel prosvetno ministrstvo. Dr. Rintelena pa ne marajo vsenemci, četudi so z njimi na vladi, tem manj seveda socialdemokrati. Položaj v štajerskem deželnem zboru kažejo sledeče številke: Zbor šteje 70 poslancev, izmed teh pripada 34 zastopnikov krščanskim socialcem, 24 socialnim demokratom, 4 vsenemcem, 8 kmetski zvezi (Landbundu). Proti dr. Rintelenu je deloma tudi kmetska zveza.

Štedenje na Francoskem se je pričelo v področju ministrstva za vojno in mornarico. Druge države, ki so enako v slabem gospodarskem položaju kot Francija, so pričele štediti pri upravnih in prosvetnih izdatkih, dočim so vojsko izvzele od štedenja. Na Francoskem je to drugače. Šest odlokov francoske vlade je že dejansko pričelo z izvajanjem štedenja v vojski. Ukinjenih bo predvsem 160 konjeniških brigad, ker je vzdrževanje konj najdražje. Konjske brigade se spremene v pehotne. S to redukcijo bo dosežen tudi znatni odpust častnikov in vojakov iz aktivne vojaške službe. Ukijeno bo večje število vojaških bolnic. Tudi vojaški službeni rok se bo na Francoskem znižal. Vsled gospodarskih neprilic je torej Francija primorana, da znatno zmanjša svojo militaristično moč v mirni dobi. Vse to gotovo ne bo nikomur v škodo, nasprotno, država bo imela koristi, ker bo denar, ki si je doslej razmetaval za vojsko, porabila za druge koristnejše ustanove.

Prvi panevropski kongres se je vršil pretekli teden na Dunaju. Udeležilo se ga je več vodilnih Evropejcev. Na zaključni seji so bili rečtani vsi sklepi, ki so jih izdelale posamezne komisije, in manifest vsem Evropej-

cem. V manifestu se med drugim izjavlja, da je bila vseevropska unija ustanovljena zato, da konča bratske spore v Evropi, da odpravi politično, gospodarsko in nacionalno sovraštvo med evropskimi narodi in da odpravi evropske meje, ki ovirajo mirovni in gospodarski razvoj. Njen namen je tudi, da vstvari v slučaju vojne razsodišča, in da nadomesti carine z evropsko gospodarsko enoto, sovraštvo in zatiranje pa z nacionalno enakopravnostjo. Edino ta program bo rešil Evropo pred politično in gospodarsko propastjo. Zato poziva unija vse Evropejce, naj se temu delu priključijo. Poziva tudi evropske vlade in apelira na Društvo narodov, naj pospešuje združitev Evrope. Vodja panevropskega gibanja Coudenhove-Kalergi je še naglašal prizadevanje prvega panevropskega kongresa in izjavil, da je s tem evropske vprašanje sproženo in položen temeljni kamen bodoče države.

Sestanek Chamberlain-Mussolini. V Livornu sta se sestala angleški zunanji minister Chamberlain in italijanski ministrski predsednik Mussolini, kjer sta razpravljala o raznih mednarodnih vprašanjih. Neposredni vzrok sestanka je bil razgovor francoskega in nemškega zunanjega ministra v Thoirju, kjer sta se Francija in Nemčija znatno približali. Sestanek v Livornu naj bi bil protiutež francosko-nemškemu zblizanju in naj bi dal Italiji in Angliji enotne smernice v na novo nastalem političnem položaju. V Livornu se je po časopisnih vesteh sklepalo tudi o aktualnih vprašanjih glede Abesinije in Tangerja, kjer je poleg Anglije tudi Italija močno zainteresirana. Italijansko časopisje je polno hvale o uspehih sestanka, dočim angleško časopisje ob priliki sestanka odkrito izjavlja, da Angliji ni nič kaj všeč zblizanje Francije in Nemčije.

DOMAČE NOVICE

Was die Jugoslaven sangen. Ob priliki šestletnice plebiscita so podale „Freie Stimmen“ več črtic iz dobe plebiscita. Ena zasluži posebne pozornosti, ker je polna gneva do vsega, kar je slovenskega. Hans Wiegeler je pisal, ki je najbrže identičen z učiteljem v Velikovcu, ter je hotel pokazati na podlagi nekaj plebiscitnih pesmi, katere so skovali in peli jugoslovanski vojaki na Koroškem, vso podlo kulturo Slovencev, ki da je polna sovražstva in zaničevanja. Ponos in veselje navdajata mojo notranjščino, piše Wiegeler, ker pravi Korošec bi nikdar ne mogel peti tako o studnih pesmi kot so jih peli Jugoslovani. Lahko mu pomagamo iz pozabljivosti in laži ter priobčimo nekaj cvetov nemške kulture, ki se niso samo pele, ampak se še pojejo sedaj po Koroškem. Vsak naj sam presodi, ako stojijo višje kot one, katere stavi Wiegeler za vzgled v list. V pesmi „Dandle wohin“ se glasi druga kitica: Was frogst denn so tumm! D'r Kraner is a Lump. Und d'r Steirer hot Kröpflan umen Hols umedum. (Kaj vprašaš tako neumno! Kranjc je lopov in Štajerc ima golšo (krofe) okoli vratu. Četrta kitica pa se glasi: Geh frog nit so köck! D'r Krowot hot an Dröck und d'r Serb hot die Läuslein und bringt se nit wöck. (Ne vprašaj tako predrzno! Hrvat ima blato, Srb pa uši in jih ne spravi proč.) Kaj ne, kako visoko in poetično, gospod Wiegeler? Kaj ne, te pesmi ne zasmehujejo nobena, te pesmi niso polne zaničevanja, kaj takega nemški Korošec ne more peti? K tej primeri je jugoslovanska, ki jo on navaja, dosti bolj čista: Koroška je naša meja, Koroška je naša kri. Če puške pokajo in sablje bliskajo, nemčurji jakojo, Slovenci vriskajo: Pa tudi v pesmi „Kärntner lei-lei“ se govori o „landsfremden Gsindel“, v „Kärntnerin“ pa kar o razbojniku (Rauber), v „Klagenfurtner See“ pa: Hot d'r Tschusch sich drin gwoschen, is d'r See niamer klor. (Se je čuš notri vmil, pa voda ni več čista.) Da, da, kako daleč je moralo ljudstvo pasti, ki ima take pesmi! Pa Bog obvari, da bi mi hoteli na teh pesmih presojeti nemško kulturo! Tako nizko si ne moremo omisliti našega mišljenja in našega obzorja in tudi Wiegeler bi se prav nič ne bil pregrešil, ako bi bil pisal o trenutnem razpoloženju, ka-

kor se je izraževalo v pesmih, ne pa o „cvetu slovanske kulture“. Slovenska pesem je že toliko znana po vsetu, da ne potrebuje ocene nemškoroškega učitelja! Vse slovenske pesmi, ki so se pele na Koroškem, so bile naperjene proti nemčurjem odpadnikom, kar pa tega „resnicoljubnega“ moža ne moti, da jih naperi proti Nemcem, samo da draži njih občutljivost nasproti nam. Čudno se nam zdi, da se pustijo čitatelji okoli „Freie Stimmen“ voditi za nos od tako nezmožnega in plitvega človeka! Za nas pa je važno, spoznati človeka, ki vedoma troši in razširja mržnjo do nas in s tem jasno pokaže, koliko je verjeti judeževem poljubu v „Verbrüderungsszene“ (pobratimstvu). Le eno resnico pa je povedel. On ni hotel vstreči želji nekega slov. podčastnika, da bi zapel nekaj pesmi, ker ga je poznal iz prejšnjih časov kot strastnega „Heilschreierja“ sedaj pa kot zagriženega jugosl. vojaka. S tem je sam obsodil renegata in pokazal, da ni spoštovanja vreden človek, ki menja svojo narodnost. Zakaj neki hoče ščititi koroške renegate in delati izjeme? Ali se še ne bo začelo svitati našim nemčujem?

Vedno isto! Na internacionalnem kongresu katolikov na Dunaju se je govorilo tudi o šolskih knjigah narodnih manjšin. Dr. Braun-eis, referent v manjšinskih zadevah, je izjavil, da imajo Slovenci na Koroškem neoporočene (einwandfrei) šolske knjige. Kakor vedno, se je tudi ta trditev izrekla brez naše vednosti z namenom, da se širi kot resnica po svetu. Vsakemu pa je znano, da imamo na naših ljudskih šolah že skozi 50 let samo Prešernov Abecednik, ki se je že v mirni dobi od slovenskih in drugih pedagogov ostro kritiziral. Nemci so v tem času večkrat zboljševali svoje šolske knjige, zlasti sedaj po vojni, za nas pa bo naj bo najboljša, kar je veljalo za dobro pred 50 leti. Mi moramo na to knjigo polagati največ pozornosti, ker se preko nje po naših šolah na pride. To vedo tudi naši duhovniki, ki morajo učiti poleg veronauka še slovensko abecedo, ako se noče pripustiti, da se slovenski otrok popolnoma zanemarja in more slediti vsaj veronauku v svojem jeziku. Kakšne knjige so neki predlagali, da se je mogel omenjeni gospod tako pohvalno izraziti o njih? Mogoče pa se je le sam preplašil svoje izjave, ker je končno le rekel, da so z verskega stališča knjige hrvaške manjšine na Gradiščanskem boljše kot one koroških Slovencev. Mogoče se dajo sedaj knjige zboljšati?

Z dežele. Tako daleč smo že prišli, da kmet nima denarja za domače potrebščine, kaj šele za davke. Drug za drugim ni v stanu plačati zaostale davke, ker ne more spraviti živine v denar in sploh nihče ne vpraša, če ima kaj prodati, in žito voziti daleč v mesto in ga tam prodati na pol zastonj, se ne izplača. Človek bi pričakoval, da bodo to upoštevale davkarije. A one neizprosno tirjajo vse do zadnjega groša, če ne, napovedo rubež. Kmet ne bo mogel drugače poravnati davkov, kakor da bo gnal kravo na davkarijo. V časih se je naša živina izvažala v druge dežele, v inozemstvo, a sedaj je izvoz popolnoma obtičal. Mesarji po mestih kupujejo živino iz inozemstva. Če stopi kmet k mesarju in mu pomodi žival, tedaj ga bo najprej nahrnil, da kolje jugoslovansko in ogrsko živino, če je ravno pri volji, mu ponudi malenkost, ki ni niti za trud. Da živina nima nobene cene, so krivi kmetje deloma tudi sami, ker niso organizirani v zdru-gah, temveč so odvisni od organiziranih mešetarjev in prekupcev, ki sedaj naš trg nalašč ignorirajo, da bi iztisnili od kmeta še nižje cene. In vlada za vse panoge bolj skrbi, edino kmečki stan zanemarja, ga vedno le izžema. Ker je bilo premoženje nekaterih spekulantov v nevarnosti pri centralni banki, jim je vlada takoj priskočila na pomoč z milijardami, a če je obstoj kmetije vsled ogromnih pristojbin in prejemščine, ko prevzame sin po očetu posestvo, v nevarnosti, tedaj je država brezobzirna in neizprosna. Naj pride dandanes človek kamor hoče, povsod vlada na kmetih mnenje, da je sedanj položaj za kmeta ne vzdržljiv. Ako država od kmeta tirja davke, ima tudi dolžnost za njegov obstoj.

Celovec. (Plebiscitna slavnost.) V soboto zvečer je napravilo okoli 250 dijakov v čepicah in polnem „wichsu“ z godbo bakljado in pohod po mestu in se ustavilo pred deželno vlado, kjer se je pokazal deželni glavar na balkonu, na kar se je zasviral „Kärntnermarsch“. Pred razsvetljeno mestno hišo so potegnili akademiki meče, ko se je igrala koroška himna. Govora na prostem ni bilo nobenega. V splošnem je bilo malo zastav razobešenih, le trgovska in obrtna banka se je izkazala hvaležno, da ji je usoda tako po ceni podarila najlepšo hišo v Kolodvorski ulici, katero je nekdanj imela Ljubljanska kreditna banka. — Zvečer je vsled dežja odpadlo razgledovanje po hribih, kjer bi imeli goreti kresovi, a strašnejšo poročilo se je razširjalo v noči po mestu, da je namreč v ognju celo gospodarsko poslopje kneza Rosenberga v Welzenegg, ki je pogorelo kljub delovanja požarnih bramb do tal. V nedeljo so se počastili padli vojaki, vprizorile kolesarske tekme, nogomet in tekanje, v kinu se je igral film „Ein Volk in Not“, v gledališču pa „Wilhelm Tell“. Pevsko društvo je razveseljevalo ljudstvo pri Sandwirtu, veselica na Križni gori in veličastna vprizoritev z raketami pa je trpela vsled dežja.

Št. Jurij na Vinogradih. (Vzhodna železnica.) Še vedno se mnogo govori in ugiba, bodo li spomladi začeli delati železnico ali ne. Ob priliki zadnjega komisijskega ogledovanja se je naročilo dotičnim posestnikom, skozi katerih polja bo izpeljana železnica, da prihodnje leto ne smejo nič več obdelati in orati na trasiranem ozemlju. Mogoče bo pa polagoma vendarle kaj iz tega. Kmečko ljudstvo upa, da bo vsaj ta čas, ko se bo gradila železnica, malo več denarnega prometa in se goveja živina lažje spravila v denar.

Sv. Lenart pri Sedmih Studencih. (Razno.) Naša pošta se je prestavila iz prejšnjega mesta pri postaji v Rikarjo vas in sicer v hišo trgovca g. Pavelna Truppe. Obenem se je napravil istotam tudi telefon, da sedaj lahko govorimo z celim svetom. — Poročil se je Alojzij Sarnitz, čevljarski mojster v Rekarji vasi z mlinarjevo hčerko Lucijo Sluga. Bilo srečno! — Dne 4. t. m. je iz neznanega vzroka ob 5. uri zjutraj začelo goreti v Korpičah in sicer v poslopju, ki sliži g. Bergmanu, pa imata v njem tovarno za poljedelske stroje brata Mihael in Franc Wiegela. Zgoraj je skedenj z vso krmo vred. K sreči je še ostal nedotaknjen prostor, kjer dela sicer po 10—15 nastavljenec. Da se ogenj ni prijel tudi hiše, se je zahvaliti ročni in drugim brizgalnicam, ki so prihitele na mesto požara.

Št. Jurij na Vinogradih. Odkar nam iz cerkvenega stolpa zvonijo novi zvonovi, razlegajoč se daleč na okrog, smo z njimi prav zadovoljni. Največji (fis) ima 860 kg, srednji (cis) 230 in majhni (dis) 175 kg. Vse hvale vredna je bila požrtvovalnost faranov in odbora, da se je delo v čudovito kratkem času posrečilo in potrebni denar spravil skupaj. Ker se je kuhinja, pijača, pecivo, sploh vse vršilo v lastni režiji, je na dan blagoslavljanja bilo toliko čistega dohodka, da bodo zvonovi plačani. — Tudi sosedom so všeč naši zvonovi, da vlada sedaj na Želinjah tudi veliko zanimanje in če Bog da, jih bodo naročili tudi pri Grassmayerju. Splošno vlada po fari mnenje, da se tako lepa in sijajna slovesnost še ni nikdar obhajala kot blagoslavljanje novih zvonov, ki bo ostalo vsakemu v spominu še desetletja. Vsa uprizoritev je bila teatralična in kar je vredno omeniti, je vse funkcioniralo do pičice po določenem programu, da so nas sosedje občudovali.

GOSPODARSKI VESTNIK

Previdnost pri brejih mladica.

V mislih imam namreč mlade breje svinje. Pri takih živalih se včasih po porodu dogaja, da ne puste svojih mladičev sesati. Nasprotno. Zgodi se, da jih dejansko popadajo in skušajo požreti. To zverinsko početje pripisujemo preveliki občutljivosti, ki se pojavi na vimenu in

ki gre tako daleč, da se svinja spozabi nad svojimi mladiči in jih skuša pokončati.

Da se taki slučajji zabranijo, je prav, če se mlada svinja v zadnjem času brejosti, tedaj v času, ko ji začne vime otekati in začne svinja „pripuščati“, navaja na poznejše sesanje. To storimo na ta način, da jo v tem času po parkrat na dan z roko na lahko drgnemo po vimenu, da prijemamo za posamezna sesca in jih malo stiskamo. Da postane svinja bolj krotka je sploh prav, da se v drugi dobi brejosti malo več z njo pečamo, da jo nagovarjamo, čehljamo, tako da se rada vleže itd. S tem da jo drgnemo po vimenu in prijemamo za sesca, ji vzamejo tisto občutljivost, ki se včasih tu in tam pojavi in ki postane lahko usodepolna za novorojena praseta.

Če se primeri tak slučaj, da začne svinja po porodu popadati svoje mladiče in da jim ne pusti sesati, potem ne preostaja nič drugega, kakor da svinjo prisilimo in pripravimo do tega, da vzame svoje mladiče za ljubo. Na to treba v vsakem slučaju delati, in naj nas stane še toliko dela in truda. Navadno stane par dni in noči potrpljenja, preden se svinja poda in pusti svoje mlade k sebi. Zaradi tega je veliko bolje, da se že vnaprej vse stori, da se prepričijo tako težki slučajji pri doječih svinjah. Veliko bolje je, da smo previdni in da skušamo na zgoraj popisani način odvzeti občutljivost vimena kakor da prepustimo svinjo svoji usodi in slučaju, da nam navsezadnje v svoji zbesnelosti pokonča svoje lastne mladiče.

Kriza v prodaji živine. Že od leta 1914 ni prišlo nikdar toliko živine na trg kot v sedanjem času. Kupčija je slaba in kmetje so primorani živino odgnati s trga nazaj. Dunajski listi poročajo o nekem tajnem štrajku vseh prekupčevalcev živine, ki vedoma čakajo, da se prižene vsa živina raz planin, ki bo tlačila ceno, ker se ne more vsa prezimiti. Dobiček bi seveda padel v roke prekupčevalcem in mešetarjem. Isti listi obenem priporočajo, da bi si naj kmetje ustanovili svoje zadruge za prodajanje živine in izpodrinili na ta način vse one, ki vlečejo dobiček na stroške kmeta. Zlasti dunajski trg bi na ta način lahko pridobil, ker je znano, da tuje države, ki izvažajo na Dunaj, ne posredujejo prekupčevalcev, ampak veliki posestniki pošljejo sami svoje zastopnike, ki urejujejo nakupovanje. Na ta način odpadejo stroški in dobiček mešetarskih rok, kar se izkaže v večji vrednosti živine. Nabiranje živine za prodajo bi vzela v roke dežela in skrbela, da se tudi v resnici dobi za živino prava tržna cena. Sedanje razmere tirjajo kmeta že v obup.

Tržne cene. Celovec, 7. X. Voli 1,10—1,30, plemenske krave 1,10—1,35, klavne krave 0,70—0,90, pitani prašiči 2,—2,40, plemenski 1,80—2,30 S za kg. žive teže. Rž 28, pšenica 36, ječmen 26, oves 24, ajda 38, kuzuza 28, sladko seno 16, kislno seno 7, slama 5,5, proso 36, kaša 60, grah 90, zelen fizol 60, krompir 18, zelje 30, repa 20 grošev za kg. Sirovo maslo 6, prekajena slanina 3,60, svinjska mast 3,50, smetana (liter) 4, mleko 0,46 S za kg. — Velikovec, 6. X. Pitani voli 1,20—1,30, vprežni voli 1,10—1,20, krave 0,80—1,20, telice 1—1,20, teleta 1,60, ovce 0,60—0,90, koze 0,30—0,40 za kg. žive teže. Jajce 20 g, kilogram surovega masla 4,20—4,80 S, pšenice 32—37 g, ovsa 20 g, ječmena 26—27 g, ajde 31 g, krompirja 9 g, jabolk 35—40 g, češpelj 30—35 g.

Borza. Du na j, 11. X. Dolar 7,054, nemška marka 1,682, lira 0,29, dinar 0,124, češka krona 0,20, ogrska krona 0,99 šilingov.

Curij, 11. X. Pariz 14,32, New York 517,62, Italija 21,15, Berlin 123,28, Dunaj 73,02, Praga 15,32, Beograd 9,14.

ZA NAŠO DECO

Kako je nastalo Klopinsko jezero?

Ko pride človek iz tujine na počitnice, se Zapisal po narodni pripovedki Josip Križman. mu širi srce ob pogledu na lepoto naše koroške zemlje. Domačinu, rojenemu Korošču, se zdi, da ni na vsem božjem svetu lepših krajev, pri-

jaznejših vasic, mikavnejših gričkov. Občudujem te, poveličujem te, in ljubim te, ti rodna moja slovenska koroška zemlja. Tujci kaj radi nazivljejo Koroško kot bajno, pravljčno deželo. Prav imajo. Res je med našim narodom razširjenih mnogo lepih pravljic. Eno teh vam hočem, ljubi moji rojaki, pripovedovati tako, kot sem jo slišal od ljudi, živečih okoli Škocijana, oziroma Klopinskega jezera. Vsak Korošec je že kaj slišal o Klopinskem jezeru. To je skriti biser v škocijanski župniji. Sredi zelenih gričev sanja to jezero mirno, skoraj otožno, obdano in obrobljeno od prelepih, vedno nekako tajno šumečih gozdov. Kot zrcalo je gladka in mirna jezerska gladina. V nji se zrcalijo vrhovi naših starih Karavank. Košati Obir sili med njimi najbolj v ospredje. V vodnem zrcalu se svetlika celo bela cerkva. To je prijazna cerkva sv. Jurija, ki tako veselo mežika po lepi Podjanski dolini.

Ob jezerskem bregu sedim in strmim v tajne vodne globine. Nehote se spomnim na pravljico, kako je Klopinsko jezero nastalo. Podobna je drugim takim pravljicam, a nič ne de. Jaz jo vam hočem pripovedovati tako, kakor so mi jo pripovedovali rajni Škrjančev oče iz Spodnjih Vinar. Stari so bili Škrjančev oče, a jaz sem bil mlad. Rekli so mi: „Pepček, ti krave paseš in nosiš cele kupe knjig seboj. Pa vsega le še ne veš. Poslušaj tisto od Klopinskega jezera.“ Odprl sem usta in strme poslušal očeta Škrjanca. Čujte tudi vi:

V davnih, davnih časih še ni bilo krasnega Klopinskega jezera. Tam, kjer se sedaj zrcali tiha jezerska gladina, je bil v prastarih časih velik trg. To trg je bil skoraj podoben mestu: kajti imel je več lepih tlakovanih ulic in tudi več cerkva. Prebivalci tega trga so bili veseli, lahkoživi in hudobni ljudje. V okolici je bilo že tedaj rodovitno polje. Celo mnogo vinske trte je takrat bilo v naših krajih. Tržani so postali bogati in prevzetni. Niso se zmenili ne za božje in ne za cerkvene zapovedi. Veseljaško in razuzdano je bilo njihovo življenje.

Bilo je na pustni večer. Sredi trga je stala velika gostilna. Sijajno je bila razsvetljena in bogato okinčana. Po dvoranah se je kar trlo ljudi in zlasti mladine. Po parih so prihajale razkošno in grešno oblečene pustne maškare. Prišli so godci in veselo so se zavrteli plesalci in plesalke. Hrup in trušč je vedno bolj naraščal. Pijani gostje so uganjali neslane burke in neumestne šale. Hitro je mineval čas. V trški cerkvi je udarila ura enajst. Bližala se je polnoč in z njo pepelnična sredo. A kaj je bilo tem ljudem do postnega časa. Ljubši jim je bil razuzdan ples in razkošna zabava. Dalje in dalje je valovalo veselje v veliki trški gostilni. To je bila prava podoba pekla. Nekaj mučnega je ležalo nad trgom. Luna se je skrila za oblake. Nebo se je oblačilo, vedno temnejša je bila noč. Tam pri Obirju je votlo grmelo, da se je tresla zemlja in da so žvenketale šipe. Prišla je polnoč... Počasi nekako tužno je odbila ura v zvoniku dvanajst. Hrup in veselje sta divjala v polni meri. Plesali so pari. Glasile so se nesramne pesmi. Do neba se je razlegal hrup in trušč. Naenkrat vse potihne. Umolknili so godci, obstali so pari. V plesno dvorano je stopil nek mož. Obleka mu je bela kot sneg. Srebrnosiva brada mu pada do pasa. Podoben je nadzemeljski prikazni. V desni roki drži majhen sodček in poleg njega rudečega petelina. Trški župan stopi pred njega in ga vpraša: „Kaj hočeš, čudni mož?“ Starček zavzdigne levico in reče počasi in slovesno: „Ljudje božji! Nehajte s plesom in pojdite na svoje domove, zakaj ni več pustni čas, začela se je pepelnična sredo!“

(Konec pride.)

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Angleškem je strmoglavilo letalo francoske zračne prometne unije. Sedem oseb je ostalo na mestu mrtvih. — V Dixonu je trčil vlak v natlačen avtobus. Od 13 potnikov je bilo 12 na mestu mrtvih. — Jugoslovanska vlada namerava dati Madžarski svobodno cono v Splitu. — Širijo se vesti, da bo romunski kralj Ferdinand odstopil. — Dne

2. oktobra je bilo na Koroškem podpiranih 1994 brezposelnih. — Na Dunaju so ugotovili ponarejene pet šilingovke. — Na Angleškem je bilo v septembru 1.527.000 brezposelnih. — Vlomitca, ki ima na vesti 120 vlomov, so v Budimpešti zaprli. — V Italiji je bilo aretiranih čez 100 komunistov oziroma nasprotnikov fašizma. — Pruski notranji minister Severing je odstopil. Prav tako je podal ostavko načelnik nemške državne brambe general von Seeckt. — Na Dunaju bo začel izhajati nov nevnik „Viribus unitis“, ki bo zastopal idejo, da se obnovi avstro-ogrška monarhija pod starim žezlom. — Italija bo kupila od Portugalske zapadnoafriško kolonijo Angola. Portugalska vlada to vest za sedaj še preklicuje.

Neurje. Zadnje deževje je bilo za nekatere kraje zopet usodno. Pritoki Ljubjanice so prestopili bregove in poplaveli Ljubljansko barje, Vič in Rožno dolino pri Ljubljani. Voda je stala nad pol metra visoko, drla v hiše in napravila veliko škode. Od Žirov preko Medvod do Škofje Loke je odnesla voda vse lesene in betonske mostove, veliko hiš, uničila vse žage in zasula polje in travnike več kilometrov daleč. Plazovi so na več krajih zasuli železniške proge in prekinili železniški promet. Elektrarna v Žireh je močno poškodovana, istotako papirnica v Goričah. Veliko ljudi je brez strehe in premoženja in baje je zaznamovati tudi več človeških žrtev. Voda je ponekod tako hitro naraščala, da so se mogli ljudje rešiti le preko streh. Veliko živine je voda odnesla. Istotako je napravilo neurje na Štajerskem mnogo škode. Močno prizadeta je tudi Goriška. Po vsem svetu divjajo orkani, potresi in povodnji in znaki kažejo, da se zemlja še ni umirila.

Posoda iz aluminija je radi svojih prednosti zelo razširjena. Se ne pobije zlepa in tvori že kovina sama neko vrednost. Da se ne obtoče tako hitro, pazi pri nakupu, da ne kupiš prelahke posode. Pri aluminijevi posodi so kruševine izključene in tudi rja se je ne prime. Aluminij je dober vodnik toplote in se zato jedi v aluminijevi posodi prej skuha. Zelo lahko je čiščenje aluminijeve posode. Toda pri tem se ne sme uporabljati soda in druge jedke snovi, ker razjedajo aluminij in povzročajo bele lise. Če hočeš, da dobi posoda lep sijaj in izgleda kot nova, pridej topli vodi kako redkejšo kislino; najboljša je malo kisa ali citronove kisline.

Zdravilna vrednost kislega mleka. Naši ljudje kislo mleko vse premalo cenijo, nekateri ga pa sploh ne marajo. Vendar je pa kislo mleko tako koristno, da bi ga morali prištevati med redno vsakdanjo hrano. Pri nas kisamo mleko tako, da ga postavimo poleti na hladen prostor, pozimi pa na topel. Posoda ne sme biti popolnoma pokrita. V toplem času je mleko skisano že tretji dan in je takrat tudi najokusnejše. Prestaro mleko je grenko. Neki zdravnik pa je baje dognal, da doseže kislo mleko šele po osmih dneh vso zdravilno učinkovitost, ter je svetoval, naj pijejo tako staro kislo mleko zlasti jetični ljudje. S takega starega kislega mleka naj se posname samo neužitna zgornja kožica, ostalo pa se naj dobro premeša in užije. Po mlekarnah pripravljajo kislo mleko na bolgarski način: v sveže mleko devajo posebne glivice, nekaj kvas, ki povzroča kisanje. Zanimivo je mnenje nekega ruskega zdravnika o koristnosti bakterij v kislem mleku. Mož razlaga to takole: Bakterije, koristne in škodljive, se nahajajo po vsem telesu, največ pa v debelem in slepem črevesu. Koristne bakterije podpirajo prebavo in krepijo telo, škodljive pa razkrajajo organizem, povzročajo bolezni in ostarelost. Obojne bakterije se med sabo bojujejo; one, ki so silnejše, zmagajo. Zato je treba dovajati telesu takšne bakterije, ki ugonabljajo bolezenske bakterije, predvsem pa one, ki povzročajo legar in jetiko. Po zaužitju mleka se namreč spravijo mlečne bakterije na one, ki so v telesu, se bore z njimi in jih mnogo pomore. Zdravniki pravijo, da ima kozje kislo mleko več zdravilne moči kakor kravje. Tudi v sladkem mleku, siru in maslu je nekaj takih

koristnih bakterij. Bakterije v mlečni kislini ne uničujejo samo bolezenskih bakterij, temveč tudi take, ki razkrajajo telesno svežost in povzročajo staranje las, kože in drugih organov. Preobilno uživanje kislega mleka je mnogokrat vzrok napenjanju in drugim nerednostim v želodcu in čreвах. Ljudje, ki so temu podvrženi, naj jedo kislo mleko s kruhom in ga uživajo po malem, toda večkrat.

Vpliv električne svetlobe na rast. V New Jersey so delali tozadevne poizkuse dolgo časa in prišli do zelo zanimivih zaključkov. Gotovo površino travnika so razsvetili z močnimi žarnicami po več tisoč vatov, ki so bile opremljene z odbijalnimi zrcali. Žarele so nekaj nad 1 meter visoko nad travnato površino. Tekom treh tednov je zrastle ožarjena trava za 104 milimetre, ostala trava, ki je bila zunaj na prostem, pa samo za 26 mm. Z električno svetlobo so poskušali vplivati tudi na semena. In res se jim je posrečilo, da so ožarjena semena vzkli dva dni prej nego ostala semena.

Židovska kolonizacija sovjetske Rusije. Nedavno je „Jewish World“ priobčila poročilo Abrahama Braguineja o „sijajnem napredovanju židovske kolonizacije“ v sovjetski Rusiji. „V desetih letih“ — piše Braguine — „bo v Rusiji 100.000 židovskih družin naseljenih na lastni zemlji.“ Sovjetske oblasti gredo židom pri naseljevanju z največjo dobrohotnostjo na roko. Ta židovska kolonizacija pa je za Rusijo tem manj ugodna, ker se naseljujejo židje po najrodovitnejših in že sedaj najgostejše naseljenih pokrajinah. Tako so židje doslej nakupili v Donski pokrajini nad 16.500 ha, ob Crnem morju 50.000 ha, v Ukrajini 125.000 ha, v Krimu 75.000 ha in na Beloruskem 17.000 ha. Težko, da bi židovske naselbine prinesle ruskemu narodu bagoslov.

Listnica uredništva.

Na vprašanja zaratdi „Aufmarša“ kmetov 24. oktobra v Celovcu orgovarjamo, da smo zavzeli naše stališče k tozadevnemu oklicu Reichsbauernbunda v uvodnem članku. K temu pripominjamo le še, da je predsednik Reichsbauernbunda koroški deželni glavar Schumy. Radovedni smo le, kdo bo zmagal? Ali predsednik deželne vlade ali predsednik Reichsbauernbunda? Eden bo moral gotovo odstopiti! — **Lavsekar Val., Slov. Plajberk.** Radi potrjujemo, da Vi niste avtor dopisa „Ljubeli“ v 37. številki in da tudi z njim niste v nikaki zvezi. **Janez Petrič, Brdo.** Mislite popolnoma prav.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1927,
ki ima 365 dni. 108

VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografčni zavod **Ljubljana, Breg 12.**

VELIKE ŽELEZNE PEČI!

Narodna šola v Št. Jakobu Rož ima na prodaj več velikih dobro ohranjenih železnih peči. V šolske sobe so se dale peči, ki se kurijo z žagovino, zato so se stare dale v stran. Peči so primerne za gostilne in družbene dvorane, dobe se po zmerni ceni in se vsak čas lahko ogledajo pri šolskih sestrah Št. Peter pri Št. Jakobu v Rožu.

109

Inserirajte v Koroškem Slovencu!